

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड
“ज्ञानतीर्थ” परिसर, विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१६०६ (महाराष्ट्र)
SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED
“Dnyanteerth”, Vishnupuri, Nanded - 431606 Maharashtra State (INDIA)
Established on 17th September 1994 – Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with ‘A’ Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

Fax : (02462) 229574

संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील प्रथम वर्षाचे CBCS Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून लागू करण्याबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक ३० एप्रिल २०१९ रोजी संपन्न झालेल्या ४३व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील ऐनवेळचा विषय क्र.५/४३-२०१९ च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील प्रथम वर्षाचे खालील विषयांचे C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून लागू करण्यात येत आहेत.

- १) बी.ए.—प्रथम वर्ष—इंग्रजी (अनिवार्य, अतिरिक्त (द्वितीय भाषा), फंक्शनल इंग्रजी, ऐच्छिक)
- २) बी.ए.—प्रथम वर्ष—हिंदी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ३) बी.ए.—प्रथम वर्ष—मराठी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ४) बी.ए.—प्रथम वर्ष—पाली (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ५) बी.ए.—प्रथम वर्ष—संस्कृत (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ६) बी.ए.—प्रथम वर्ष—उर्दू (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ७) बी.ए.—प्रथम वर्ष—अर्थशास्त्र
- ८) बी.ए.—प्रथम वर्ष—भूगोल
- ९) बी.ए.—प्रथम वर्ष—इतिहास
- १०) बी.ए.—प्रथम वर्ष—सैनिकशास्त्र
- ११) बी.ए.—प्रथम वर्ष—तत्त्वज्ञान
- १२) बी.ए.—प्रथम वर्ष—राज्यशास्त्र
- १३) बी.ए.—प्रथम वर्ष—मानसशास्त्र
- १४) बी.ए.—प्रथम वर्ष—लोकप्रशासन
- १५) बी.ए.—प्रथम वर्ष—समाजशास्त्र
- १६) बी.ए.—प्रथम वर्ष—अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,
विष्णुपुरी, नांदेड — ४३१ ६०६.
जा.क्र.: शैक्षणिक—०१/परिपत्रक/पदवी—सीबीसीएस अभ्यासक्रम/
२०१९-२०/६६
दिनांक : १७.०६.२०१९.

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) उपकुलसचिव, पदव्युत्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ५) साहाय्यक कुलसचिव, पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ६) सिस्टम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वाक्षरित /—
उपकुलसचिव
शैक्षणिक (१—अभ्यासमंडळ) विभाग

**SWAMI RAMANAND TEERTH
MARATHWADA UNIVERSITY,
NANDED**

**B. A. First Year
Semester Pattern**

**SOCIOLOGY
SYLLABUS**

(Choice Based Credit System)

WITH EFFECT FROM JUNE 2019 - 2020

CBCS – Paper Pattern in the subject of Sociology
B. A. First Year Semester Pattern-2019-20

B. A. First Year Sociology Syllabus

Contents

Ist Semester

Paper No.	Title of the Paper	Internal Marks	External Marks
I	Introduction to Sociology	35	40
II	New Changes in Social Institutions	35	40
	(OR)		
II	Agrarian Society: Structure and Change	35	40

B. A. First Year Sociology Syllabus

Contents

IInd Semester

Paper No.	Title of the Paper	Internal Marks	External Marks
III	Basic Concepts in Sociology	35	40
IV	Contemporary Social Institutions	35	40
	(OR)		
IV	Indian Rural Sociology	35	40

S.R.T.M. UNIVERSITY: NANDED

Choice Based Credit System (CBCS)

Course Structure (New Scheme)

Faculty of Humanities

B. A. First Year Semester Pattern-2019-20

Sociology

Semester- Ist & IInd

Semester	Core Course	Paper No.	Name of Paper	Lectures/ Week	Total no. of Lectures	CA	ESE	Total Marks	Credits
Semester I	CCSOC-I	I	Introduction to Sociology	4	55	35	40	75	3
	CCSOC-II	II	New Changes in Social Institutions (or) Agrarian Society: Structure and Change	4	55	35	40	75	3
			TOTAL- I	8	110	70	80	150	6
Semester II	CCSOC-I	III	Basic concept in Sociology	4	55	35	40	75	3
	CCSOC-II	IV	Contemporary Social Institutions (OR) Indian Rural Sociology	4	55	35	40	75	3
			TOTAL- II	8	110	70	80	150	6
			TOTAL- I/II	16	220	140	160	300	12

Note:

- ⌚ Assessment Shall consist of continuous Assessment (CA) and End of Semester Examination (ESE)
- ⌚ Weight age - % for ESE & % for CA
- ⌚ Each Paper is of 3 Credits
- ⌚ **Paper – (Elective) Transfer of Credit as per Student choice.**
- ⌚ **20 Marks for Test (10+10=20)**
10 Marks for home assignment.
5 Marks for Seminar
Total = 35 Marks

CA: 35 Marks

(Two Test 10 Marks + One Home Assignment 10 Marks + Seminar 05 Marks)

ESE: 40 Marks

(University Theory Exam for 40 Marks for descriptive question

Two Long answer type question 15 Marks

(Each Question 15+15 = **Total=30**)

Short Notes 10 Marks

(Any Two = 5+5 = **Total=10**)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

End of Semester Exam (ESE)

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. First YEAR SOCIOLOGY

Question Paper Pattern

With effect from 2019-20

Time : 02 Hrs.

Marks : 40

=====

Q. 1) Descriptive questions. 15 Marks

Or

Descriptive question.

Q. 2) Descriptive questions. 15 Marks

Or

Descriptive question.

Q. 3) Write short notes 10 Marks

A)

i)

OR

ii)

B)

i)

OR

ii)

B. A. First Year Semester Pattern-2019-20
(CBCS)
Sociology
Semester- Ist Paper- I

Introduction to Sociology

Credits: 03

Periods: 55

Marks: 75

Objectives:

The objective of the course is developing awareness among a good number student who in turn may able to address to problems arising in and out of society. This paper is introductory paper. The student learn basic concept of sociology and acquire scientific knowledge.

Course Content:

The course is designed to develop awareness of the relationship between individual beliefs: attitudes and behaviors and the wider society and culture.

Learning Outcome:

Student will be able to demonstrate on understanding of how social call affects individual life. To understand society in context of the sociology theory: knowledge concepts.

Chapter- 1: Introduction to Sociology:

- a) Origin and Development of Sociology.
- b) Definition and subject matter of sociology
- c) Development of Indian Sociology.

Chapter- 2: Basic Concepts:

- a) Society: Meaning and Characteristics.
- b) Social Structure: Meaning and Elements
- c) Social System: Meaning and Functional Problems.

Chapter- 3: Social Groups:

- a) Primary Group: Meaning and Characteristics.
- b) Secondary Group: Meaning and Characteristics.
- c) Importance of Social Groups.

Chapter- 4: Social Change:

- a) Meaning and Nature of Social Change.
- b) Factors of Social Change
- c) Obstacles in Social Change.

Chapter- 5: Social Development:

- a) Meaning and Nature of Social Development.
- b) Aims of Social Development.
- c) Concept in sustainable development.

REFERENCES:

1. Gisbert 1957. Fundamental of Sociology: Kolkata: Commercial Press.
2. M. Francis 1988. Modern Sociological theory an introduction. Delhi: Oxford University Press
3. Bottmove T B 1972. Sociology. A guide to problem and literature. Mumbai: George Allone and Unwin
4. Broom and Selzink 1957. Sociology. A systematic introduction: New Delhi : Allied publishers.
5. Maciver R M and Page C H 1967. An Introduction analysis. London: Macmillan
6. Rawat H K 2007. Sociology Basic Concepts: Jaipur: Rawat Publication
7. आगलावे प्रदीप २०११. समाजशास्त्रीय संकल्पना आणि सिध्दांत. नागपूर: साईनाथ प्रकाशन
8. क-हाडे बी.एम. २००८. समाजशास्त्र मुलभूत संकल्पना: नागपूर: पिंपळापूरे अँड पब्लिशर्स
9. खडसे भा.की. २००९. समाजशास्त्र मुलभूत संकल्पना. नागपूर: श्री मंगेश प्रकाशन
10. खैरनार दिलीप २००८. समाजशास्त्र परिचय: पूणे: डायमंड पब्लिकेशन.
11. नाडगोडे गुरूनाथ २००१. समाजशास्त्राची मुलतत्वे. पुणे: कॉन्टीनेंटल प्रकाशन
12. माने माणिक २००८. समाजशास्त्रीय संकल्पना. नागपूर: विद्या प्रकाशन
13. मायी सुनिल २००८. समाजशास्त्राची ओळख. पुणे: डायमंड पब्लिकेशन
14. साळुंखे सर्जेराव १९९६. समाजशास्त्री मूलभूत संकल्पना. पूणे: नरेंद्र प्रकाशन
15. गायकवाड एस.पी. (संपा) २०१४. समाजशास्त्राची ओळख व मुलभूत संकल्पना. लातूर: अरूणा प्रकाशन
१६. वाघ राम, मलवाडे वेदप्रकाश १९९७. समाजशास्त्रातील मूलभूत संकल्पना. लातूर: न्यू रचना प्रकाशन.
17. संदीप गोरे २०१९. समाजशास्त्रीय परिचय. औरंगाबाद: चिन्मय प्रकाशन
18. रावत हरीकृष्ण २००३. समाजशास्त्रीय चिंतक एवं सिध्दांतकार. जयपूर: रावत पब्लिकेशन्स
19. रावत हरिकृष्ण २००५. समाजशास्त्र विश्वकोष. जयपूर: रावत पब्लिकेशन्स
20. लवानिया एम.एम.एवं शशी जैन २००८. समाजशास्त्रके सिध्दांत. जयपूर: रिसर्च पब्लिकेशन्स
21. शर्मा आर. डी. २०१०. समाजशास्त्र के सिध्दांत. नई दिल्ली: मोहीत बूक्स इंटरनॅशनल
22. भालेराव साहेबराव एवं धारवाडकर दीपक २०१४. सामाजिक नियंत्रण एवं परिवर्तन. कानपूर: श्रीराम प्रकाशन.

(OR)
B. A. First Year Semester Pattern-2019-20
(CBCS)
Sociology
Semester- Ist Paper- II
Agrarian Society: Structure and Change

Credits: 03

Periods: 55

Marks: 75

=====

Objectives:

The objective of an agricultural society are to encourage an awareness of agriculture and promote improvements in the quality of life of persons living an agricultural community by Researching the needs of agricultural community and developing programs to meet those needs.

Contents:

In an Agrarian Society: cultivating the lands is the primary source of wealth. Such a society may acknowledge other means of live hood and work habits but stresses the importance of agriculture and farming. They have been the most common form of socio-economic organization for most of recorded human society.

Learning Outcome:

Thus Agrarian Societies are characterized by their dependence on outside energy flows: low energy: density: and the limited possibilities of converting one every form into another. In order to increase production an agrarian society must either increase the intensity of production.

Chapter- 1: Introduction:

- a) Concept of Agrarian Society
- b) Characteristics of Agrarian Society.
- c) Importance of Study of Agrarian Society.

Chapter- 2: Land Reform and Agrarian Society:

- a) Aims of Land Reform.
- b) Laws related to Land Reform.
- c) Impact of Land Reform on Agrarian Society.

Chapter- 3: Agrarian Society and Economy:

- a) Meaning and characteristics of Agrarian Economy.
- b) Current issues in Agrarian Economy.
- c) Role of Govt. schemes in Agrarian Economy.

Chapter- 4: Agrarian Society and Co-operative Movements:

- a) Meaning of and characteristics of Co-operative Movements.
- b) Co-operative Movements and its role in Agrarian Society.
- c) Changing nature of Co-operative Movements.

Chapter- 5: Green Revolution and Agrarian Society:

- a) Meaning of and Objectives of Green Revolutions.
- b) Benefits of Green Revolutions.
- c) Impact of Green Revolutions

REFERENCES:

1. A R Desai 1969. Rural Sociology in India. Bombay:Popular Book
2. Rajyalakshmi 2008. Study of Indian Society. N Delhi: Jawahar Publication & Distribution
3. Gupta & Gupta 1988. Rural Development in India. Bombay: Himalaya Publishing House
4. Marriott Mckum 1963. Village India Chicago. (USA) The University Press
5. Mehta B C: Awadh Prasad 1988. Agrarian Relations and Rural Exploitation. N Delhi: Ashish Publishing House
6. Mehta S R 1984. Rural Development Politics and Programmes. N Delhi: Sage Publication
7. Singh G S 1982. Rural Modernization: Contradiction and change. N Delhi: Intellectual Publishing House
8. AnilkumarKaushal 2015. Agriculture growth in India. Jaipur: RBSA Publishers
9. Vasant Desai 2012. Rural Development in India. Mumbai: Himalaya Publishing House
10. धर्माधिकारी भाउ (संपा) १९९५. ग्रामस्वराज्य. पूणे: प्रथ्वीराज प्रकाशन.
11. करारसिंह: अनिल शिसोदिया २०१७. ग्रामीण विकास तत्वे आणि धोरणे. पूणे: सेज पब्लिकेशन.
12. धनागरे र. ना. २००५. संकल्पनाचे विश्व आणि सामाजिक वास्तव. पूणे: प्रतिमा प्रकाशन.
१३. देसाई संभाजी एन. २०१७. ग्रामीण समाज व विकास. जळगांव: प्रशांत पब्लिकेशन.
14. देसाई संभाजी एन. २०१७. ग्रामीण समाजाची मूलतत्वे. जळगांव: प्रशांत पब्लिकेशन.
15. देसाई संभाजी एन. २०१७. ग्रामीण समाज आणि उद्या. जळगांव: प्रशांत पब्लिकेशन.
16. भास्कर व्ही.एच. २०१७. ग्रामीण विकासाचा मार्ग. जळगांव: प्रशांत पब्लिकेशन.
17. रडे का.रा. २०१७. ग्रामीण विकास. जळगांव: प्रशांत पब्लिकेशन.
18. आगलावे प्रदीप २०१४. भारतीय ग्रामीण समाजशास्त्र. नागपूर: साईनाथ पब्लिकेशन.
19. तारके २०१६. डायमंड समाजकार्यकोश. पूणे: डायमंड पब्लिकेशन.
20. घाटोळे रा.ना. १९९४. ग्रामीण समाजशास्त्र व सामूदायिक विकास. नागपूर: विकास प्रकाशन.
21. देशमूख बी.टी. १९९८. महाराष्ट्रातील जलसिंन अनूशेष. नागपूर: पिंपळापूरे अँड कंपनी.
22. शर्मा मनिष २०१४. भारत का आर्थिक विकास और चुनौतिया. वर्ल्ड फोकस (वर्ष पूस्तीका)
23. पंडा तपनकुमार २०१४. ग्रामीण भारत की चुनौतियाँ, जयपुर : मार्क पब्लिशर्स.
24. सिंह आर.पी. २०१०. ग्रामीण समाजशास्त्र. जयपूर : सुरभी पब्लिकेशन.

B. A. First Year Semester Pattern-2019-20 (CBCS)

Sociology Semester- IInd Paper- III Basic Concepts in sociology

Credits: 03

Periods: 55

Marks: 75

=====

Objectives:

Basic concepts in sociology – Tool to think with society: humanly created organization of inter relationships that connects individuals in common culture.

Culture: Sets of tradition: rules: symbols that shape and are enacted as feelings thoughts: and behaviors of groups of people.

Content:

The five sociological concepts – A concept is an idea that helps us to organize our thoughts and perceptions or make sense of what we observe. In sociology the concepts socialization: culture: personality: social process and social control.

Outcome:

To understand the basic concepts in sociology and their fundamental theoretical interrelationship: such that students will be able do fofine: gives examples: show interrelationships and demonstrate the relevance.

Chapter- 1: Socialization:

- a) Definition and Aims of Socialization.
- b) Agencies of Socialization.
- c) Significance of Socialization.

Chapter- 2: Culture:

- a) Meaning and Characteristics of Culture
- b) Types of Culture and Cultural Lag
- c) Importance of Culture.

Chapter- 3: Personality:

- a) Meaning and Characteristics of Personality.
- b) Impact factors on Personality.
- c) Role of Heredity and Environment in Personality Development

Chapter- 4: Social Process:

- a) Meaning and Types of Social Process.
- b) Integrative Social Process (Co-operation: Accommodation: Assimilation)
- c) Dis-integrative Social Process (Competition: Conflict)

Chapter- 5: Social Control:

- a) Meaning and necessity of Social Control.
- b) Agencies of Social Control (Folkways: Custom: Religion: Law: Social Media)
- c) Obstacles in Social Control